

Rozdělení zisku mezi členy volených orgánů akciové společnosti

V projednávané věci měla být podle usnesení valné hromady celková částka podílu členů volených orgánů společnosti na zisku rozdělena mezi členy orgánů „procentuálním poměrem dle minulých let“, což se také následně stalo, jak plyne z čestného prohlášení členů představenstva a dozorčí rady společnosti. Lze proto uzavřít, že usnesení valné hromady stanovilo konkrétní pravidlo pro určení tantiémy jako jedné z forem odměňování členů volených orgánů společnosti pro každého člena představenstva a dozorčí rady společnosti.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 8. 2025, sp. zn. 27 Cdo 2109/2024

Komentář CIOd:

Přetištěné rozhodnutí Nejvyššího soudu potvrzuje pravidlo, podle něhož částka určená k rozdělení mezi jednotlivé členy volených orgánů akciové společnosti jako odměna ve formě podílu na zisku nemusí být stanovena pevnou částkou, ale postačí, že valná hromada stanoví pravidla pro její rozdělení. Nejvyšší soud zde připouští, aby pravidla byla určena i jen poukazem na pravidla uplatňovaná v minulosti, aniž by musela být opakována. Nejvyšší soud zde potvrdil i svou dosavadní judikaturu, podle níž rozhodnutí o tom, že konkrétní výši odměny členů představenstva určí někdo jiný než valná hromada, je rozhodnutím o odměňování členů představenstva, a přísluší tedy valné hromadě. Valná hromada však musí určit celkovou částku určenou k rozdělení mezi členy volených orgánů. Není ani vyloučeno, aby určila celkovou částku pro představenstvo a celkovou částku pro dozorčí radu a k tomu pravidla pro rozdělení odlišná pro jednotlivé volené orgány.

Právo bývalého akcionáře domáhat se vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady akciové společnosti

Ve smyslu § 428 odst. 1 ZOK se „akcionářem“ rozumí i osoba, která po přijetí usnesení valné hromady ztratila bez právního nástupce postavení akcionáře, ale napadené usnesení valné hromady má nadále dopad do jejích práv a povinností založených jejím vztahem ke společnosti.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2025, sp. zn. 27 Cdo 1692/2025

Komentář CIOd:

V předmětném rozhodnutí se Nejvyšší soud zabýval výkladem pojmu „akcionář“ v ustanovení zákona o obchodních korporacích, které obsahuje výčet osob, které mohou napadat platnost usnesení valné hromady akciové společnosti. Tam uvedené osoby si musí zachovat své postavení (aktivní legitimaci) až do okamžiku vydání rozhodnutí soudem ve věci samé. Nicméně může se stát, že toto postavení oprávněné osoby bez právního nástupce ztratí. To se může stát zejména u členů volených orgánů při jejich odvolání z funkce. Výjimečně k tomu může dojít i u akcionáře jehož účast v akciové společnosti zanikne v důsledku vytěsnění hlavním akcionářem. Nejvyšší soud zde navázal na svou předcházející judikaturu a dospěl k závěru, že ze smyslu a účelu úpravy vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady je třeba vykládat pojem „akcionář“, jakožto osoby aktivně věcně legitimované k podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady (§ 428 odst. 1 ZOK) extenzivně tak, že se akcionářem rozumí i osoba, která po přijetí usnesení valné hromady ztratila bez právního nástupce postavení akcionáře, ale napadené usnesení valné hromady má nadále dopad do jejích práv a povinností založených jejím vztahem ke společnosti. Nemá-li takový bývalý akcionář k dispozici jiný (stejně účinný) právní nástroj k ochraně svých práv, bylo by v rozporu s účelem § 428 ZOK odepřít mu aktivní věcnou legitimaci v řízení. Z toho vyplývá, že takový akcionář by mohl být úspěšný, pokud by napadl platnost usnesení valné hromady o vytěsnění, nikoliv však např. usnesení valné hromady o odvolání či volbě členů představenstva. Pokud však akcionář převede své akcie na jinou osobu, může pokračovat v řízení nový nabyvatel akcií, a původní akcionář aktivní legitimaci ztrácí.

Přezkoumání rozhodnutí představenstva odmítnout poskytnutí vysvětlení

Smyslem a účelem požadavku, aby dozorčí rada přezkoumala rozhodnutí představenstva, kterým odmítlo akcionáři poskytnout vysvětlení, ještě předtím, než akcionář uplatní právo na vysvětlení žalobou u soudu, je – v souladu se zásadou minimalizace zásahů soudu do vnitřních poměrů obchodních korporací – zajistit, aby předingerencí ze strany soudu akcionář vyčerpal všechny možnosti, jak se svého práva domoci, v rámci vnitřního fungování společnosti.

Dá-li dozorčí rada (předseda dozorčí rady) akcionáři jednoznačně najevo, že s poskytnutím vysvětlení nesouhlasí, je smysl a účel požadavku, aby dozorčí rada přezkoumala rozhodnutí představenstva o odmítnutí poskytnout vysvětlení, naplněn.

Jestliže dozorčí rada (třeba i z vlastní iniciativy) na valné hromadě vyjádří souhlas s rozhodnutím představenstva o odmítnutí vysvětlení, není důvod, proč by akcionář měl znovu (ryze formálně) žádat dozorčí radu, aby opětovně určila, že podmínky pro odmítnutí vysvětlení nenastaly.

Jestliže na valné hromadě předseda dozorčí rady (za přítomnosti jejích členů) výslovně podpořil rozhodnutí představenstva neposkytnout akcionáři vysvětlení, a toto své stanovisko označil jako stanovisko celé dozorčí rady, nelze případně formální pochybení při rozhodování dozorčí rady (nebo i skutečnost, že dozorčí rada jako kolektivní orgán nerozhodla vůbec) přičítat k tíži akcionáře.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2026, sp. zn. 27 Cdo 1782/2025

Komentář CIOd:

V citovaném rozhodnutí Nejvyšší soud upřesnil, za jakých podmínek se může akcionář obrátit s žalobou na soud a navrhnout, aby soud rozhodl, že je mu společnost povinna poskytnout informaci, o níž žádal na valné hromadě a představenstvo a následně i dozorčí rada rozhodly, že jím vyžadovaná informace mu nebude poskytnuta z důvodů uvedených v zákonu o obchodních korporacích.

Pokud představenstvo rozhodne (na valné hromadě), že informace nebude poskytnuta, může se akcionář obrátit ještě na valné hromadě na dozorčí radu, aby přezkoumala rozhodnutí představenstva a rozhodla, že představenstvo je povinnou mu informaci sdělit. Dozorčí rada by měla rozhodnout ještě na valné hromadě, nejspězději však do 5 pracovních dnů od konání valné hromady. Pokud dozorčí rada ve stanovené lhůtě nerozhodne nebo rozhodne tak, že potvrdí rozhodnutí představenstva informaci (vysvětlení) neposkytnout, může se akcionář obrátit na soud.

V uvedeném rozhodnutí se Nejvyšší soud zabýval tím, co když dozorčí rada na valné hromadě potvrdí rozhodnutí představenstva neposkytnout informaci ještě na valné hromadě, aniž by akcionář žádal dozorčí radu o přezkoumání rozhodnutí představenstva. Musí akcionář požádat dozorčí radu, aby znovu rozhodla, dříve než se obrátí na soud? Nejvyšší soud zcela pragmaticky a v souladu s účelem zákona rozhodl, že by šlo o přepjatý formalismus, když už zde takové rozhodnutí existuje a že podmínka stanovená zákonem je splněna.

Kromě toho vyřešil i otázku, zda v případě, že dozorčí rada formálně nerozhodla, ale předseda dozorčí rady sdělil akcionáři, že dozorčí rada podporuje stanovisko představenstva a na valné hromadě byly přítomni členové dozorčí rady, jde o vadu, která brání podání žaloby k soudu. Podle Nejvyššího soudu nelze nedostatky v rozhodování dozorčí rady přičítat k tíži akcionáře, ale společnosti a situace je taková, jako by dozorčí rada na valné hromadě příslušně rozhodnutí formálně přijala, takže se akcionář již může obrátit s žalobou na soud.

Tento materiál nepředstavuje právní radu ani nabídku či závazek k jejímu poskytnutí.